

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO NUTARIMO „DĖL 2020 METŲ PASKELBIMO VAIKŲ EMOCINĖS GEROVĖS METAIS“ PROJEKTO AIŠKINAMASIS RAŠTAS

1. Nutarimo projekto rengimą paskatinusios priežastys, parengto projekto tikslai ir uždaviniai:

Atsižvelgiant į Lietuvos vaikų emocinės gerovei tenkančius iššūkius, projektu siekiama atkreipti Lietuvos visuomenės dėmesį į vaikų emocinės gerovės svarbą bei sustiprinti jos užtikrinimo sąlygas Lietuvoje. Tuo tikslu siūloma paskelbti 2020 metus vaikų emocinės gerovės metais ir parengti bei įgyvendinti Vaikų emocinės gerovės stiprinimo veiksmų planą. Taip bus siekiama gerinti vaikų psichikos sveikatą ir gerovę bei kartu kurti sveikesnę ir laimingesnę visuomenę.

Esama situacija. Vaikų emocinė gerovė – svarbus aspektas, prisidedantis prie sveikos ir sėkmingos vaiko raidos ir aukštos jo gyvenimo kokybės. Vaiko emocinė savivoka (savęs pažinimas), gebėjimas valdyti emocijas, aukšta savivertė, pasitikėjimas savo jėgomis bei gebėjimas puoselėti darnius tarpusavio santykius, tolerancija ir atjauta padeda vaikams sėkmingai ir sklandžiai susidoroti su įvairiais iššūkiais ir gyvenimo pokyčiais. Tyrimai rodo, kad mokiniai, kurių socialiniai ir emociniai gebėjimai geresni, gauna geresnius akademinis įvertinimus palyginti su mažiau socialiai ir emociškai „raštingais“ bendraamžiais. Taip pat aukštesnį emocinės gerovės lygį turintys mokiniai lengviau plėtoja savo komunikacinius įgūdžius. Geri socialiniai ir emociniai gebėjimai padeda vaikui gyventi sėkmingą, sveiką ir laimingą gyvenimą ir jam suaugus. Laimingi žmonės taip pat produktyvesni ir sėkmingesni už nelaimingus. Be to, tyrimai rodo, kad emocinis intelektas, arba socialiniai ir emociniai įgūdžiai, yra daug svarbesni asmens sėkmei nei kognityvinis intelektas (IQ).

Neužtikrinta vaiko emocinė gerovė gali lemti vaikų patiriamą fizinį ir emocinį smurtą. Tai didina riziką vaikui turėti elgesio, psichologinių ar psichikos sveikatos problemų, įskaitant depresiją, nerimą, alkoholio vartojimą, prastus santykius mokykloje ir šeimoje, mokyklos nelankymą, žemesnius akademinis pasiekimus. Visa tai gali būti susiję su paauglių savižudybėmis. Pasaulio sveikatos organizacija (toliau – PSO) pažymi, jog pasauliniu mastu 10–20 proc. vaikų ir paauglių patiria psichikos sveikatos sutrikimų, o 75 proc. visų psichikos sveikatos sutrikimų prasideda iki 24 m. Europoje vienas iš penkių vaikų patiria vystymosi, emocinių ar elgesio problemų, vienas iš aštuonių kenčia nuo psichikos sutrikimų. Depresija ir nerimas atitinkamai užima devintą ir aštuntą vietas tarp dažniausiai paauglius kamuojančių ligų, o savižudybės yra trečioje vietoje tarp 15–19 m. paauglių mirties priežasčių.

Vaikystėje prasidedantys ir negydomi psichikos sutrikimai ženkliai paveikia vaiko raidą, mokslo pasiekimus ir galimybes gyventi visavertį ir produktyvų gyvenimą. Vaikai, turintys psichikos sutrikimų, susiduria su iššūkiais dėl stigmatos, izoliacijos, diskriminacijos, taip pat ir nepakankamu sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumu, taip pažeidžiamos jų esminės žmogaus teisės.

Sveikos pažintinės, socialinės ir emocinės raidos pamatai dedami ankstyvoje vaikystėje. Tarp mokslininkų vyrauja įrodymais pagrįstas sutarimas, kad ankstyvosios intervencijos į šeimą (tėvystės įgūdžių, pozityvios tėvystės programos) bei investicijos į ankstyvąjį švietimą (ikimokyklinį ir pradinį ugdymą) turi didžiausią ekonominę ir socialinę grąžą. Jos padeda kuriant teigiamą požiūrį į mokymąsi ir pasiekimus, stengiantis užkirsti kelią mokyklos nelankymui ir nebaigimui, skatinant teigiamą elgesį ir gerovę. Norint užtikrinti gerą vaiko psichikos sveikatą ir

emocinę gerovę yra svarbu skirti dėmesį kuo ankstyvesniam vaiko socialinių ir emocinių gebėjimų ugdymui.

Lietuvoje vaiko emocinei gerovei kyla nemažai iššūkių:

- 2016 m. iš Lietuvoje gyvenusių 292 tūkst. vaikų iki 10 m. amžiaus daugiau nei 17,8 tūkst. turėjo psichikos sveikatos sutrikimų. Dažniausiai jauniausio amžiaus vaikams diagnozuojami psichologinės raidos (67 proc. naujų diagnozių) ar elgesio bei emocijų sutrikimai, prasidedantys vaikystėje ir paauglystėje (28 proc.).

- Lietuvos statistikos departamento duomenimis, 2018 m. nusižudė dešimt 15–17 m. vaikų. Lietuvoje atlikti moksliniai tyrimai rodo, kad 8 iš dešimties vaikų prieš mėgindami žudyti apie tai užsimena, tačiau suaugusieji nemoka identifikuoti šių ženklų.

- Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos (toliau – EBPO) 2014 m. statistika rodo, kad beveik 16 proc. Lietuvos 11, 13 ir 15-mečių buvo apsvaigę nuo alkoholio bent du kartus. PSO 2014 m. tyrimo duomenimis, 41 proc. mergaičių ir 45 proc. berniukų pirmą kartą pavartojo alkoholio iki 13 m. Alkoholio ir kitų narkotikų tyrimo Europos mokyklose (angl. *European School Survey Project on Alcohol and Other Drugs* – ESPAD) 2015 m. tyrimo duomenimis, bent 1–2 kartus gyvenime narkotines medžiagas vartojusių paauglių Lietuvoje yra apie 19,2 proc. Bent 1–2 kartus gyvenime alkoholinius gėrimus vartojo 87 proc. paauglių, o 5,4 proc. paauglių teigė, kad nors kartą gyvenime bandė naujas psichoaktyvias medžiagas.

- EBPO 2014 m. statistika rodo, kad vos pusė (47,6 proc.) Lietuvos penkiolikmečių 2015 m. buvo labai patenkinti savo gyvenimu. 16,4 proc. 15-mečių patyrė patyčias, o beveik 56 proc. jautė nerimą dėl mokykloje vykstančių atsiskaitymų, net jei ir buvo gerai jiems pasiruošę. Taip pat beveik 31 proc. 15-mečių jautėsi nepritampantys savo mokykloje. Tyrimo „Jaunas balsas 2017“ rezultatai rodo, kad net trys ketvirtadaliai vaikų pastaruoju metu patyrė stresą dėl per didelio mokymosi krūvio ar pažymių. Lyginamasis tyrimas apie vaikų gerovę Baltijos šalyse atskleidė panašią tendenciją – net 65 proc. vaikų nurodė, jog yra per daug apkrauti mokykloje ir jiems nepakanka laiko laisvalaikio užsiėmimams ir hobiams.

- 2017 m. atliktas lyginamasis tyrimas apie vaikų gerovę Baltijos šalyse (Lietuva, Latvija, Estija) parodė, jog Lietuvoje vaikai dažniau nei jų bendraamžiai Latvijoje ir Estijoje jaučiasi vieniši, pikti, liūdni ir prislėgti. 1 iš 5 vaikų Lietuvoje nurodė, kad susiduria su įvairiais neigiamais reiškiniiais bendraudami su tėvais – dažniau pykstasi su jais arba dažniau yra baudžiami fizinėmis bausmėmis, tėvai praleidžia su jais mažiau laiko arba rečiau išklauso ir atsižvelgia į jų nuomonę. Penktadalio vaikų santykiai su savo bendraamžiais yra prasti, o 1 iš 4 vaikų neturi draugų ar pažįstamų, su kuriais galėtų leisti laisvalaikį.

Siūlomos veiklos kryptys. Sistemiskai sprendžiant minėtas problemas, turi būti įgyvendinamos kompleksinės priemonės, orientuotos į vaikų emocinės (psichologinės) ir socialinės aplinkos gerinimą, prevencinių veiklų plėtrą šiose srityse:

i) Moksleivių ir pedagogų socialinių ir emocinių kompetencijų ugdymas bendrojo lavinimo įstaigose

Didėjant supratimui apie emocinių ir socialinių kompetencijų svarbą žmogaus gyvenime, tampa vis svarbiau užtikrinti, kad kiekvienam vaikui būtų sudarytos sąlygos ugdyti savo emocinius ir socialinius gebėjimus. Lietuvoje dalis mokyklų (apie 600) jau turi ir įgyvendina moksleivių socialinio emocinio ugdymo programas, atlikti tyrimai rodo šių programų veiksmingumą. Vis dėlto, nepakankamos mokytojų socialinės ir emocinės kompetencijos kliudo tinkamam mokinių

emocinių įgūdžių ugdymui. Todėl reikalinga diegti socialinių ir emocinių kompetencijų ugdymo programas visose Lietuvos mokyklose, stiprinti bendradarbiavimą ir gerųjų praktikų sklaidą tarp socialinio emocinio ugdymo programas vykdančių ir dar tik pradėsiančių vykdyti mokyklų, ugdyti ne tik mokinių, bet ir su mokiniiais dirbančio personalo socialines-emocines kompetencijas.

ii) Psichologinės pagalbos prieinamumas mokyklose (švietimo pagalba)

Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijos (toliau – ŠMSM) duomenimis, šiuo metu šalies bendrojo ugdymo įstaigose trūksta 585 psichologų etatų (200 ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo įstaigose, 385 bendrojo ugdymo mokyklose). Psichologinės pagalbos prieinamumą Lietuvos mokyklose labiausiai riboja aukštų pedagogams keliamų kvalifikacinių reikalavimų ir jų atlyginimo neatitiktis – pavyzdžiui, mokyklos psichologui reikia būti įgijus psichologijos krypties bakalauro ir magistro diplomą, o atlyginimas nesiekia 600 eurų, taip pat didelis psichologui tenkantis darbo krūvis – vidutiniškai vienam psichologui tenka 547 vaikai. Atsižvelgiant į tai, tikslinga daugiau dėmesio skirti alternatyvių psichologinės pagalbos formų plėtojimui (pvz., nuotolinės virtualios konsultacijos) ir jų žinomumo bei prieinamumo didinimui mokyklose, taip pat spręsti mokyklos psichologų atlygio konkurencingumo problemą.

iii) Psichologinių problemų, krizių ir psichikos sutrikimų ankstyvasis atpažinimas ir pagalba bendrojo ir neformalaus ugdymo įstaigose

Lietuvoje 13 proc. mokyklinio amžiaus vaikų ir paauglių turi emocinių ir elgesio sutrikimų. Pasaulyje, PSO duomenimis, 1 iš 5 vaikų ir paauglių turi psichikos sveikatos sutrikimą, pusė jų prasideda iki 14 metų amžiaus. Vaikystėje prasidedantys, neidentifikuojami ir negydomi psichikos sutrikimai gali turėti žymių ilgalaikių pasekmių vaiko socialiniams, kognityviniams ir emociniams pasiekimams gyvenime. Vaikai, turintys psichikos sutrikimų, susiduria su iššūkiais dėl stigmatos, izoliacijos ir diskriminacijos. Dėl šių priežasčių yra itin svarbu kuo anksčiau identifikuoti vaikų ir paauglių psichikos sveikatos sutrikimus ir suteikti jiems tinkamą pagalbą. Tam būtina stiprinti ugdymo įstaigų darbuotojų, tėvų kompetencijas atpažinti galimus psichikos sveikatos sutrikimus ir tinkamai paskatinti vaikus kreiptis pagalbos. Šioje srityje būtina sukurti sistemingą modelį, skirtą psichologinių krizių, psichikos ir elgesio sutrikimų ankstyvajam atpažinimui bei pagalbos suteikimui.

iv) Tėvystės įgūdžių ugdymas

Sveika ir saugi gyvenimo pradžia – tai psichikos sveikatos ir gerovės pagrindas. Tėvai yra svarbiausi asmenys vaiko gyvenime, jų elgesys veikia vaiko emocinę ir socialinę raidą. Tėvystės įgūdžių mokymas yra itin svarbus, tėvystės įgūdžių ugdymo programos turi didžiausią poveikį vaikams iki 5 metų. Itin svarbu anksti suteikti mažamečių vaikų tėvams reikiamų žinių ir įgūdžių, kaip spręsti įvairias šeimoje kylančias vaikų auginimo problemas, tinkamai reaguoti į sunkumus ir įvairias situacijas bei stiprinti vaikų psichikos sveikatą ir gerovę per vaikų auklėjimą. Šios prevencinės programos, skirtos tėvų ir jaunesnio amžiaus vaikų santykiams stiprinti, yra naudingos visai populiacijai, o ypač tam tikrų rizikos grupių šeimoms (pvz., skurdžiai gyvenančios, patiriančios socialinių ar psichikos sveikatos problemų, vartojančios narkotines ir psichotropines medžiagas šeimos). Būtina stiprinti kompleksines paslaugas šeimoms ir vaikams, apimančias pozityvios tėvystės mokymus, psichosocialinę pagalbą išgyvenantiems krizę ar patyrusiems traumuojančius emocinius išgyvenimus (ligas, netektis, skyrybas ir kt.), pagalbą įveikiant

priklausomybes nuo psichoaktyviųjų medžiagų, lošimų, stiprinti tėvų liniją, plėtoti jaunimui palankių sveikatos priežiūros paslaugų teikimo modelį.

Taip pat yra tikslinga skirti daugiau dėmesio ne tik pozityvios tėvystės įgūdžių intervencijoms, bet ir kitoms, įrodymais grįstoms, ankstyvosios tėvystės programoms: perinatalinio laikotarpio mokymams, pogimdyminės depresijos prevencijai ir postvencijai, ankstyvosios vaikystės tėvystės mokymams, probleminio vaikų elgesio prevencijai, labai didelės rizikos grupės tėvų mokymams. Svarbu užtikrinti šių mokymų finansinį ir geografinį prieinamumą bei turinio pateikimą per įvairias mokymo formas ir būdus (pavyzdžiui, nuotoliniai mokymai, interaktyvūs žaidimai, įvairių formų terapijos ir pan.).

v) Pagalbos formų, užimtumo ir neformalaus ugdymo plėtra vaikams, kuriems būdingi elgesio iššūkiai

Vaikai ir jaunuoliai, kurių elgesys skiriasi nuo įprastų amžiaus, kultūros ir etinių normų ir nepasiduoda teigiamam bendrojo ugdymo aplinkos poveikiui, yra vienas iš didžiausių socialinių iššūkių Lietuvoje. Tai vaikai ir jaunuoliai, kurių elgesys yra socialiai nepriimtinas, agresyvus, provokuojantis, susijęs su staigiais emocijų pokyčiais, menku savęs vertinimu. 2018 m. pabaigoje buvo įkalinti 52 nepilnamečiai, o 2018 m. nusikalstamų veikų, kurių padarymu įtariami (kaltinami) nepilnamečiai, buvo 2172 atvejai, iš jų – 267 sunkūs ir labai sunkūs nusikaltimai, 7 nepilnamečių įvykdyti nužudymai. Lietuvos pedagoginių psichologinių tarnybų patirtis rodo, kad tokio elgesio vaikų kasmet vis daugėja, o jų amžius jaunėja.

Viena iš pagalbos formų – dienos centrai, šiuo metu Lietuvoje jų yra 389, o poreikis yra bent 500. Taip pat egzistuoja socializacijos centrai, tačiau jų darbas ne visada būna efektyvus – nėra dirbama su vaiko tėvais ar kitais teisėtais atstovais, kita artimąja aplinka (mokykla, bendraamžiais, kt.), o grįžę į savo bendruomenę vaikai ir jaunuoliai susiduria su stipria stigmatizacija. Vaikų elgesį koreguojančių programų ir psichiatrijos dienos stacionarų stoka taip pat lemia augančias vaikų elgesio problemas. Atsižvelgiant į tai, būtina plėsti probleminio elgesio vaikų užimtumo ir neformalaus ugdymo paslaugų spektrą, pasiūlant skirtingas šiems vaikams priimtinas užimtumo formas ir būdus, taip pat plėtoti įrodymais grįstos ir integruotos Multidimensinės šeimos terapijos programą bei kitas intervencijas jaunuoliams, turintiems rimtų elgesio problemų ir jau padariusiems nusikalstamų veiksmų.

vi) Saugaus interneto vartojimo skatinimas

Elektroninės patyčios – tai patyčių rūšis, kuri vyksta internete ar kitoje virtualioje erdvėje (pokalbių svetainėse, socialiniuose tinkluose) bei naudojant mobiliuosius telefonus, kai tyčiojamosi elektroniniais laiškais, žinutėmis, nuotraukomis ar paveikslėliais. PSO duomenys rodo, kad beveik 25 proc. 11, 13 ir 15 metų amžiaus vaikų yra bent kartą patyrę elektronines patyčias. „Vaikų linijos“ skambučių ir laiškų statistika taip pat rodo, kad elektroninės patyčios – viena dažniausių grėsmių, su kuriomis vaikai ir paaugliai susiduria internete. Tyrimo „Jaunas balsas 2017“ rezultatai rodo, kad įžeidžiančią žinutę į mobilųjį telefoną iš kito vaiko ar jaunuolio yra gavęs beveik kas dešimtas vaikas. Taip pat vis daugiau tyrimų rodo, jog ilgas ir nesaikingas išmaniųjų technologijų ir socialinių tinklų vartojimas neigiamai veikia vaikų psichikos sveikatą – silpnina socialinius ryšius realiaame gyvenime, skatina vienišumo jausmą, didina depresijos ir savižudybės riziką.

Nors Lietuvoje elektroninėms patyčioms skiriama nemažai dėmesio, ši problema lieka aktuali. Būtina toliau vykdyti saugaus interneto programas, siekiant kurti vaikams patikimą ir

saugią aplinką naršant internete, organizuoti mokymus apie elektronines patyčias ir jų prevenciją mokyklų bendruomenėms. Taip pat tikslinga skirti didesnę dėmesį priklausomybės nuo interneto ir išmaniųjų technologijų temai, skatinti atsakingą ir sąmoningą išmaniųjų technologijų vartojimą, informuoti visuomenę apie išmaniųjų technologijų poveikį fizinei ir psichinei sveikatai, vaikų raidai.

2. Nutarimo projekto iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai

Nutarimo projekto iniciatorė ir rengėja – Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija.

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami nutarimo projekte aptarti teisiniai santykiai:

Teisiniai santykiai, susiję su vaiko emocinės ir fizinės gerovės užtikrinimu, apsauga nuo smurto, patyčių ir kitų neigiamų socialinių, emocinių ir ekonominių reiškinių yra apibrėžti Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatyme, Vaiko gerovės valstybės politikos koncepcijoje, patvirtintoje Lietuvos Respublikos Seimo 2003 m. gegužės 20 d. nutarimu Nr. IX-1569 „Dėl Vaiko gerovės valstybės politikos koncepcijos patvirtinimo“, Lietuvos Respublikos vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros įstatyme, Lietuvos Respublikos apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje įstatyme, Vaiko gerovės 2019–2021 metų veiksmų plane, patvirtintame Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2018 m. lapkričio 5 d. įsakymu Nr. A1-612 „Dėl Vaiko gerovės 2019–2021 metų veiksmų plano patvirtinimo“, Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme ir kituose teisės aktuose.

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reglamentavimo nuostatos, ir kokių teigiamų rezultatų laukiama:

Priėmus projektą, Lietuvos Respublikos Vyriausybė ar jos įgaliota institucija parengs Vaikų emocinės gerovės stiprinimo veiksmų planą, kuriuo bus nustatomos veiklos kryptys, priemonės ir rodikliai, siekiant pagerinti Lietuvos vaikų emocinę gerovę. Plane siūloma nustatyti šias pagrindines veiklos kryptis:

- 1) Psichologinės pagalbos prieinamumas mokyklose (švietimo pagalba).
- 2) Moksleivių ir pedagogų socialinių ir emocinių kompetencijų ugdymas bendrojo lavinimo įstaigose.
- 3) Psichologinių problemų, krizių ir psichikos sutrikimų ankstyvasis atpažinimas ir pagalba bendrojo ir neformalaus ugdymo įstaigose.
- 4) Tėvystės įgūdžių ugdymas.
- 5) Pagalbos formų, užimtumo ir neformalaus ugdymo plėtra vaikams, kuriems būdingi elgesio iššūkiai.
- 6) Saugaus interneto vartojimo skatinimas.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai (jeigu rengiant įstatymo projektą toks vertinimas turi būti atliktas ir jo rezultatai nepateikiami atskiru dokumentu), galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta.

Priėmus teisės aktą neigiamų pasekmių nenumatoma.

6. Kokią įtaką priimtas nutarimas turės kriminogeninei situacijai, korupcijai:

Tikimasi, kad projekto įgyvendinimas paskatins didesnę jaunimo užimtumą ir konstruktyvų laisvalaikio praleidimą, ir tai galimai prisidės prie geresnės kriminogeninės situacijos.

7. Kaip nutarimo įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai:

Tikimasi, kad projekto įgyvendinimas paskatins naujų projektų, paslaugų ir veiklų atsiradimą, o tai gerins verslo plėtrą.

8. Nutarimo inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios:

Priėmus šį teisės aktą, kitų įstatymų keisti ar naikinti nereikės.

9. Ar įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o įstatymo projekto sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka:

Projektas parengtas laikantis nustatytų reikalavimų.

10. Ar nutarimo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus:

Projektas neprieštarauja Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatomis bei Europos Sąjungos dokumentams.

11. Jeigu nutarimui įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų, – kas ir kada juos turėtų priimti:

Lietuvos Respublikos Vyriausybė ar jos įgaliota institucija iki 2020 m. kovo 1 d. patvirtins Vaiko emocinės gerovės stiprinimo veiksmų planą.

12. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks nutarimui įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniai metai):

Nutarimui įgyvendinti papildomų biudžeto lėšų 2020 metais nereikės, veiksmų plano priemonės bus įgyvendinamos iš institucijoms numatytų 2020 metų valstybės biudžeto asignavimų.

13. Nutarimo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados:

Projekto rengimo metu specialistų vertinimų ir išvadų negauta.

14. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiam projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno *Eurovoc* terminus, temas bei sritis:

„Vaiko emocinė gerovė“.

16. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai:

Nėra.

Lietuvos Respublikos
Sveikatos apsaugos ministerija
Aurelijus Vėryga
2019-11-18